

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

11 април 2000 година*

„Свободно предоставяне на услуги – правила за конкуренцията между предприятия – състезатели по джудо - спортни правила, определящи националните квоти и процедурите за избор на националните федерации, които участват в международни състезания,,

По съединени дела C-51/96 и C-191/97

с предмет преюдициални запитвания от Tribunal de Première Instance de Namur, (Белгия), отправени на основание член 177 от Договора за създаване на Европейска икономическа общност (понастоящем член 234 ЕО) постъпило в Съда, по висящото пред упоменатия съд дело между

Christelle Delière

и

Ligue Francophone de Judo et Disciplines Associées ASBL, (Франкофонската лига по джудо и подобни дисциплини),

Ligue Belge de Judo ASBL, (Белгийска лига по джудо),

Union Européenne de Judo (C-51/96) (Европейски съюз по джудо (C-51/96))

и между

Christelle Delière

и

Ligue Francophone de Judo et Disciplines Associées ASBL,

Ligue Belge de Judo ASBL,

François Pacquée (C-191/97)

относно тълкуването на член 59 от Договора за ЕО (понастоящем, след изменение член 49 ЕО), 60, 66, 85 и 86 от Договора (понастоящем членове 50 ЕО, 55 ЕО, 81 ЕО и 82 ЕО),

* Език на производство то: френски.

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председател, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н D. A. O. Edward и г-н L. Sevón, председатели на състав, г-н P. J. G. Karpeyn, г-н J.-P. Puissochet, г-н G. Hirsch, г-н P. Jann и г-н H. Ragnemalm (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н G. Cosmas,

секретар: г-н H. von Holstein, заместник-секретар,

предвид писмените становища, представени:

- за г-жа Delière, от адв. L. Misson и адв. V. Borbouse, от колегията на Лиеж,

- за Ligue Francophone de Judo et Disciplines Associées ASBL, от адв. C. Dabin-Serlez и адв. B. Lietaer, Wavre,, от колегията на Wavre,

- за Ligue belge de Judo ASBL, от адв. G. de Smedt и адв. L. Carle, от колегията на Lokeren и от адв. H. van Houtte и F. Louis, от колегията в Брюксел, и за Ligue belge de judo и г-н M. Pasquée, от адв. G. de Smedt (C-191/97),

- за белгийското правителство, от г-н J. Devadder, главен съветник в правния отдел от Министерство на външните работи, външна търговия и сътрудничество за развитие (C-51/96 и C-191/97), и от г-жа R. Foucart, генерален директор на правния отдел от същото министерство (C-191/97), в качеството на представители,

- за германското правителство, от г-н E. Röder, служител във Федералното министерство на икономиката, и г-жа S. Maass, Regierungsrätin в същото министерство (C-51/96), и от E. Röder и C.-D. Quassowski, Regierungsdirektor в същото министерство (C-191/97), в качеството на представители,

- за гръцкото правителство, от г-н G. Kanelloroulos, член на държавния правен отдел, и г-н P. Mylonopoulos, помощник-правен съветник в специалния правен отдел, секция Европейско право, Министерство на външните работи, в качеството на представители,

- за испанското правителство, от г-н L. Pérez de Ayala Becerril, abogado del Estado, в качеството на представител (C-191/97),

- за френското правителство, от г-жа C. de Salins, заместник директор на правна дирекция в Министерството на външните работи, и г-жа A. de Bourgoing, управляващ мисията в същата дирекция, в качеството на представители,

- за италианското правителство, от проф. U. Leanza, началник на правния отдел, Министерство на външните работи, в качеството на представител, подпомаган от D. Del Gaizo, Avvocato dello Stato, (C-51/96),
- за нидерландското правителство, от г-н A. Vos, правен съветник, Министерство на външните работи (C-51/96), и г-н J.G. Lammers, действащ правен съветник в същото министерство (C-191/97), в качеството на представители,
- за австрийското правителство, от г-н W. Okresek, Ministerialrat в Министерството на външните работи (C-51/96), и C. Stix-Hackl, пълномощен министър в същото министерство (C-191/97), в качеството на представители,
- за финландското правителство, от г-жа T. Pynnä, Valtionasiamies, в качеството на представител,
- за шведското правителство, от г-н E. Brattgård, Departementsråd в отдел "Външна търговия" в Министерството на външните работи (C-51/96), и г-жа L. Nordling, главен секретар в същия отдел (C-191/97), в качеството на представители,
- за норвежкото правителство, от г-жа B.V. Ekeberg, действащ началник отдел в Министерство на външните работи, в качеството на представител,
- за Комисията на Европейските Общности, от г-н A. Saeiro, правен съветник, и г-н W. Wils, от нейния правен отдел, в качеството на представители,

като взе предвид доклада от заседанието,

след като изслуша устните становища на г-жа Deliège, за която се явяват адв. L. Misson и адв. V. Borbouse, от Ligue Francophone de Judo et Disciplines Associées ASBL за която се явява адв. V. Lietar, от Ligue belge de judo ASBL и г-н Pasquée, за когото се явяват адв. L. Carle, адв. F. Louis и адв. T. Geurts, от колегията на Termonde, на белгийското правителство, за което се явява г-жа A. Snoecx, съветник, генерален директор по правните въпроси в Министерство на външните работи, външна търговия и сътрудничество по развитие, в качеството на представител, от датското правителство, за което се явява г-н J. Molde, началник отдел в Министерството на външните работи, в качеството на представител, от гръцкото правителство, за което се явява г-н G. Kanellopoulos, от испанското правителство, за което се явява г-жа N. Díaz Abad, abogado del Estado, в качеството на представител, от френското правителство, за което се явява г-жа A. de Bourgoing, от италианското правителство, за което се явява г-н D. Del Gaizo, от нидерландското правителство, за което се явява г-н M. A. Fierstra, помощник-правен съветник в Министерство на външните работи, в качеството на представител, от финландското правителство, за което се явява г-жа T. Pynnä, от шведското правителство, за което се явява г-н A. Kruse, departementsråd в Министерство на външните работи, действащ като

представител, и Комисията, за която се явява г-н W. Wils, на заседанието от 23 февруари 1999 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 18 май 1999 г.,

постанови следващото

Решение

1. С Определение от 16 февруари 1996 г. (С-51/96), постъпило в Съда на 21 февруари 1996 г., и с Решение от 14 май 1997 г. (С-191/97), получено от Съда на 20 май 1997 г., Tribunal de Première Instance (Първоинстанционен съд), Namur, разглеждайки временна мярка по първото дело и разглеждайки по същество второто, препраща на Съда за преюдициално решение съгласно член 177 от Договора за ЕО (понастоящем член 234 ЕО) два въпроса относно тълкуването на членове 59 (понастоящем, след изменение, член 49 ЕО), 60, 66, 85 и 86 от Договора за ЕО (понастоящем членове 50 ЕО, 55 ЕО, 81 ЕО и 82 ЕО).

2. Тези въпроси са повдигнати в производствата между Christelle Delière и Ligue Francophone de Judo et Disciplines Associées ASBL (наричана по-долу „LFJ”), Ligue belge de judo ASBL и президента на последната г-н Pasquiee относно отказа да бъде избрана да участва в Международния турнир по джудо в Париж в категория под 52 kg.

Организациите по джудо и правилата за избор

3. Джудото, бойно изкуство, се ръководи на международно ниво от Международната федерация по джудо (IJF). На европейско ниво, членовете на Европейската федерация по джудо (EJU) представляват различните национални федерации. Белгийската федерация (LBJ), която основно се занимава с международни състезания и отговаря за избора на състезатели с оглед участието в международни състезания. LBJ се стои от две лиги, Vlaamse Judofederatie (VJF) и Франкофонската лига по джудо и подобни дисциплини (LFJ). Членовете на LFJ са двете регионални лиги и клубовете, които са техни филиали. Състезателите по джудо са членове на клуб, като самият той е член на регионалната лига и последната издава лицензии за членовете, като им дава възможност да участват в курсове или състезания. Притежателят на лиценза трябва да приеме всички задължения, наложени от регионалната лига съгласно нейния правилник и правила.

4. По традиция, тези спортисти са класират съобразно пол и седем категории тегло, общо 14 различни категории. На своята Техническа и спортна среща в Амстердам, проведена на 5 февруари 1994 г. и своя редовен конгрес в Никозия, проведен на 9 април 1994 г., Управляващия комитет на Европейската федерация по джудо приема правила за участието в европейски турнири категория А. Тези турнири, като Европейското първенство през май 1996 г., предоставят

възможност за спечелване на точки за квалификация за олимпийските игри в Атланта през 1996 г. Било е предвидено, че само националните федерации могат да вписват техните спортисти и тези, за всяка европейска федерация, седем спортисти по джудо от всеки пол могат да се включат в този списък, което означава по принцип, че трябва да има по един спортист за всяка категория. Въпреки това, ако няма номинирани спортисти в определена категория, двама могат да бъдат включени в други категории, при условие, че не се преминава ограничението от седем мъже и седем жени. Както е заявено от LFJ на заседанието пред Съда, националността на състезателите по джудо е ирелевантно за тези цели. Единствено се взема предвид членуването в националната федерация.

5. В съответствие с критериите за избор за Олимпийските игри в Атланта, приети от IJF на 19 октомври 1993 г. в Мадрид, тези, които са класирани за участват в тези игри включват, за всяка категория, първите осем от последния световен шампионат и определен брой спортисти по джудо за всеки континент (за Европа, девет мъже и пет жени от всяка категория), които са избрани на основата на резултатите, постигнати от всеки спортист по джудо в определен брой турнири по време на квалификациите за Олимпиадата. За тази цел, Европейската федерация по джудо, на упоменатата по-горе среща в Амстердам и конгрес в Никозия, заявява, че ще се вземат под внимание най-добрите три резултата, постигнати на турнири категория А и европейски шампионите за старша възраст през периода, продължаващ от Световното първенство през 1995 г. до Европейското първенство през 1996 г. Тя също така нарежда да се квалифицират федерации, а не джудисти индивидуално.

Главното производство и представените въпроси

6. Г-жа Delière тренира джудо от 1983 г., и от 1987 г., постига отлични резултати в категория под-52 kg, които е обявена за шампион на Белгия няколко пъти, Европейски шампион един път и световен шампион за младежи под 19 годишна възраст, като спечелва и е поставена на първите места в международни турнири. Страните по главното производство не се съгласяват със статуса на г-жа Delière. Тя твърди, че практикува джудо професионално или полупрофесионално, докато LBJ и LFJ по джудо твърдят, че джудото е спорт, който, в Европа и по-специално в Белгия, се практикува от аматьори.

7. Г-жа Delière твърди, че от 1992 г. служителите на LFJ и LBJ неправилно пречат на нейното професионално развитие. По-специално, тя се оплаква, че е била спряна да участва в Олимпиадата в Барселона през 1992 г., че не е избрана за световното първенство през 1993 г. и за европейското първенство през 1994 г. През март 1995 г. г-жа Delière е била информирана, че не е била избрана за Олимпиадата в Атланта. През април 1995 г., когато подготвя участие за европейското първенство, което ще се проведе през май, тя е била изключена от белгийския отбор в полза на спортист, принадлежащ на VJF. През декември 1995 г. е била спряна от участие в международния турнир категория А в Базел.

8. LFJ твърди, че г-жа Delière многократно е имала различно мнение от това на треньорите, селекционерите и служителите на франкофонската и белгийската федерации по джудо, и че тя е нарушавала дисциплината, като за това веднъж е била наказвана с временно отстраняване от всички дейности на федерацията. Освен това, тя среща трудности по отношение на самия спорт, като в Белгия има поне четири спортисти по джудо в категория под 52 kg. от висок ранг. LBJ заявява, че решението за избор на спортистите за участие в различните турнири и първенства се вземат от националния спортен комитет, орган, където заедно членуват VJF и LFJ.

9. Събитията, директно довели до главното производство, се отнасят до участието в международния турнир категория А в Париж на 10 и 11 февруари 1996. Тъй като LBJ избира други двама спортисти, които, по мнението на г-жа Delière, са постигнали по-малко забележителни резултати от нейните собствени, на 26 януари 1996 г. г-жа Delière подава иск за временна мярка пред Първоинстанционния съд на Namur.

Дело C-51/96

10. Г-жа Delière иска Първоинстанционния съд на Namur за постанови временна заповед, с която да задължи франкофонската и белгийските федерации да извършат всички необходими формалности за нейното участие в парижкия турнир и да се поиска от Съда да издаде преюдициално решение по въпроса за възможната незаконосъобразност на правилата, определени от Европейската федерация по джудо по отношение на ограничения брой спортисти от всяка национална федерация и издадените от федерациите разрешения за участие в индивидуалните турнири категория А, като има предвид членове 59, 60, 66, 85 и 86 от Договора за ЕО. Със съдебно разпореждане от 9 февруари 1996 г., г-жа Delière иска встъпването на Европейската федерация по джудо като страна в производството и иска от съда да разпорежи на всички организатори на турнири категория А временно да приемат всички регистрации от нейна страна, независимо от това дали тя е била избрана от нейната национална федерация.

11. С Определение от 6 февруари 1996 г. съдията от Tribunal de Première Instance, който е разгледал молбата за временна мярка, отхвърля искането на г-жа Delière в частта, в която се отнася до нейното участие в турнира в Париж, но издава ограничителна заповед по отношение вземането на решение от LBJ и LFJ за неизбирането на ответника за всякакви предстоящи състезания, докато страните не бъдат изслушани на следващо заседание относно другите главни обвинения.

12. С Определение от 16 февруари 1996 г. същият съдия обявява за недопустимо искането за издаване на заповед, с която да се разпорежда на Европейската федерация по джудо да стане страна по главното производство.

13. Националният съд също така заявява, че по силата на установената практика на Съда, спортът е предмет на правото на Общността само доколкото може да представлява икономическа дейност по смисъла на член 2 от Договора за ЕО (понастоящем, след изменение, член 2 от Договора). Като резултат от

последните развития по пътя, в който се движи спорта, разликата между аматьори и професионални спортисти не е толкова ясна. Водещите личности в спорта могат да получат, като допълнение към хонорарите и друго съдействие, високи доходи поради техния статут на известни личности, като резултат от услугите с икономически характер, които предоставят.

14. Според националния съд, по отношение на това, което, *prima facie*, изглежда адекватна правна основа, г-жа Delière твърди, че тя трябва да се разглежда като лице, предоставящо услуги по смисъла на членове 59, 60 и 66 от Договора за ЕО. Систематичните изисквания за квоти и избор на национално ниво се явяват като бариера на свободата за извършване на дейност от икономически характер. Освен това, не може разумно да се твърди, че достъпът до състезания, търсен от г-жа Delière, би означавал, че някой може да бъде допуснат за участие във всички турнири, тъй като допускането до участие в състезание може да бъде отворено за всеки, който покрива обективните изисквания по отношение на спортни умения, както е показано от опита в другите колективни спортове.

15. Вземайки предвид, между другото, приближаващите Олимпийски игри и относително кратките спортни кариери на високо ниво, националният съд счита, че искането на г-жа Delière да се препрати въпроса за преюдициално решение е безспорно целесъобразно. Фактът, че не е било образувано производство по същество не пречи да бъде направено препращане. Въпросът може да се разглежда като такъв, който може да спомогне при изхода на производството за временни мерки и като мярка за ускоряване на производството по същество, чието образуване е обмислено от ищеца.

16. В заключение, съдията от Tribunal de Première Instance, Namur, който разглежда молбата за временна мярка, иска от Съда преюдициално решение относно:

Дали правилата, който изискват професионалните и полупрофесионални спортисти и лица, искащи такъв статут, да получат разрешение или да бъдат избрани от техните национални федерации за да могат да се състезават в международни първенства и да попълват националните квоти за подобни състезания, са в противоречие с Римския договор и по-специално членове от 59 - 66 и членове 85 - 86.

17. Накрая, що се отнася до приемането на забавящи мерки, националният съд потвърждава направения от г-жа Delière иск срещу LBJ и LFJ. Въпреки това, той счита, че е целесъобразно да се даде право на ищеца за защита срещу сериозни увреждания чрез приемане на забавящи мерки, които няма да навредят на интересите на другите спортисти.

18. Изчаквайки изхода на производството по същество, поради това той разпорежда на LBJ и LFJ да не предприемат никакви мерки, с които да ограничават или пречат на свободното упражняване от страна на ищеца на нейната дейност като спортистка по джудо, и по-специално в национални и международни състезания, който не са обективно обосновани с нейната

физически възможности или със сравнителна оценка по същество по отношение на другите състезатели. Тази мярка би престанала да бъде ефективна един месец след издаване на разпореждането, освен ако г-жа Delière не подаде иск по същество.

Дело C-191/97

19. С призовки от 27 февруари и 1 март 1996 г. г-жа Delière завежда иск срещу LFJ и LBJ и г-н Pasquée пред Tribunal de Première Instance, Namur. На първо място тя иска да се постанови, че системата за избор на спортисти по джудо за международни турнири, както е определена в правилата на двете упоменати погоре федерации, е незаконосъобразна поради това, че им дава правомощия да действат по начин, по който могат да злоупотребяват с правата на спортистите по джудо свободно да предоставят услуги и с тяхната професионална свобода. На второ място, тя иска да се потърси от Съда преюдициално решение. На трето място - да се приемат забавящи мерки в случай, че се постанови такова определение и на последно място – да се осъдят LFJ и LBJ да ѝ заплатят обезщетение в размер на 30 милиона BEF.

20. В своето решение, националният съд счита, че е имало явен риск Съдът да обяви поставения по дело C-51/96 въпрос за недопустим на основание, че съдията, разглеждал делото за временните мерки, се е произнесъл по всички висящи въпроси. Поради това, той решава, че би било нецелесъобразно да изчака решението на Съда по първото дело, и че, тъй като отговорът на поставения въпрос в производството пред него е бил неопределен, той трябва да поиска преюдициално решение от Съда.

21. Що се отнася до молбата на г-жа Delière за забавяща мярка, националният съд счита, че би било много трудно, или дори невъзможно, да се наложи на практика такава мярка докато се защитят и интересите на страните и ищецът не е направил определено предложение в тази насока.

22. При тези обстоятелства, Първоинстанционният съд в Namur спира производството докато Съдът постанови преюдициално решение по отношение на следните въпроси:

В противоречие с Римския договор ли е, и по-специално с членове 59, 85 и 86 от Договора, да се изисква от професионалните и полупрофесионални спортисти или лица, посветени на професионална или полупрофесионална дейност, да получат разрешение от тяхната федерация за да могат да участват в международни състезания, в които националните отбори не се състезават един срещу друг.

Юрисдикцията на Съда да отговори на въпросите, които са му препратени и тяхната допустимост

23. LFJ, LBJ, г-н Расquéе, белгийското, гръцкото и италианското правителство и Комисията твърдят, на различни основания, че Съдът няма юрисдикцията да отговори на поставените въпроси по дело C-51/96, и че целия или част от този въпрос е недопустим.

24. На първо място, се твърди, че националният съд е разгледал всички основни искания, представени от ищеца и по този начин престава да бъде сезиран по делото. Тъй като главното производство е приключило, когато въпросът е бил препратен към Съда, последното определение не би било от значение за националният съд. При такива обстоятелства, от Решения от 21 април 1988 г., Fratelli Pardini (338/85, Recueil, стр. 2041), и от 4 октомври 1991 г., Society for the Protection of Unborn Children Ireland (C-159/90, Recueil, стр. I-4685), става ясно, че Съдът няма юрисдикцията да постанови решението.

25. На следващо място, въпросът е хипотетичен и се отнася до въпроси – аматьорския спорт – който не е предмет на правото на Общността.

26. На последно място, националният съд не представя адекватни подробности относно фактическия и правен контекст на въпроса, изискване, което е от значително важност в областта на конкуренцията, която се характеризира със сложна фактическа и правна обстановка (Решения от 26 януари 1993 г., Telemarsicabruzzo и други, C-320/90 - C-322/90, Recueil, стр. I-393).

27. Юрисдикцията на Съда да отговори на целия или на част от препратения по дело C-191/97 въпрос и допустимостта на този въпрос се оспорват също от LFJ, LBJ и г-н Расquéе и гръцкото правителство и Комисията. Последната твърди, по-специално, че националният съд не е представил достатъчно подробности относно фактическата и правна обосновка, че въпросът засяга тези, които не са свързани с правото на Общността, че правото на защита на Европейската федерация по джудо и Международната федерация по джудо е било нарушено, и че въпросът е хипотетичен дотолкова доколкото се отнася до събития, различни от тези, които включват състезание между национални отбори.

28. Съдът би отбелязал, на първо място, че въпросът дали препратените от националният съд въпроси засягат тема, който не е свързана с правото на Общността, или защото аматьорските спортове не попадат в приложното поле на Договора, или защото посочените от този съд събития включват националните отбори, се отнася по съществуването на препратения въпрос, не по неговата допустимост.

29. Второ, що се отнася до предполагаемото нарушение на правото на защита на IJF и EJU, Съдът не е този, който трябва да определи дали решението, с който е повдигнат въпроса пред него, е в съответствие с правилата на националното законодателство, регулиращо организацията на съдилищата и техните процедури (вж., по-специално Решения от 11 юли 1996 г., SFEI и други, C-39/94, Recueil, стр. I-3547, точка 24, и от 5 юни 1997 г., Celestini, C-105/94, Recueil, стр. I-2971, точка 20). Следва, че е ненужно Съдът да разглежда въпроса дали IJF и EJU трябва да се обединят като страни по главното производство.

30. На трето място, съгласно установената съдебна практика, нуждата да се тълкува правото на Общността, което ще се използва от националния съд прави необходимо, националният съд да определи фактическия и правен контекст на въпросите, които задава или поне да обясни фактическите обстоятелства, върху които се основава тези въпроси. Тези изисквания са от значителна важност в определени области, каквато е конкуренцията, където фактическата и правна обстановка често са сложни (вж., по-специално Решенията *Telemarsicabruzzo* и други, упоменато по-горе, точки 6 - 7; от 21 септември 1999 г., *Albany*, C-67/96, непубликувано в *Recueil*, точка 39, и *Brentjens*, C-115/97 - C-117/97, непубликувано в *Recueil*, точка 38).

31. Предоставената в определенията за препращане информация, трябва да е не само такава, която да даде възможност на Съда да предостави полезен отговор, но също така да даде на правителствата на държавите-членки и другите заинтересувани страни възможност да предоставят своите становища съгласно член 20 от Статута на Съда на ЕО. Съдът е този, който трябва да гарантира, че възможността да се представят становища е защитена, като се взема предвид, че по силата на упоменатата по-горе разпоредба, само определенията за препращане се обявяват на заинтересуваните страни (вж., по-специално Определение от 23 март 1995 г., *Saddik*, C-458/93, *Recueil* стр. I-511, точка 13; Решението, упоменато по-горе *Albany*, точка 40, и *Brentjens*', точка 39).

32. Що се отнася до дело C-191/97, което е целесъобразно да бъде разгледано първо, от становищата на страните в главното производство, на правителствата на държавите-членки, на норвежкото правителство и Комисията, представени съгласно упоменатата по-горе разпоредба от Статута на Съда на ЕО, става ясно, че предоставената в определенията за препращане информация съответно им дава възможност да приемат становище по препратения на Съда въпрос що се отнася до разпоредбите на Договора относно свободното предоставяне на услуги.

33. В допълнение, въпреки, че гръцкото, испанското и италианското правителство по това дело могат да приемат становището, че предоставената от националния съд информация не е била достатъчна за да им даде възможност да представят становище по въпроса дали ищецът по главното производство извършва икономическа дейност по смисъла на Договора, трябва да се подчертае, че тези правителства и другите заинтересувани страни са могли да подготвят техните становища въз основа на описанието на фактите, дадени от този съд.

34. Освен това, информацията, която се съдържа в определенията за препращане, е била допълнена от това, което се е съдържало в папката с документи, представена от националния съд и писмените становища, представени на Съда. Цялата тази информация, посочена в доклада по делото, е била предоставена на правителствата на държавите-членки и другите заинтересувани страни за целите на заседанието, в хода на което те са могли, когато е целесъобразно, да допълнят

своите становища (вж., в този смисъл Albany, упоменато по-горе, точка 43, и Brentjens, също упоменато по-горе, точка 42).

35. Предоставената от националния съд информация, допълнена доколкото е необходимо от упоменатите по-горе подробности, също известява Съда в достатъчна степен относно фактическото и правно положение по главното производство като му дава възможност да тълкува разпоредбите на Договора относно свободното предоставяне на услуги в светлината на обстоятелствата по това производство.

36. От друга страна, доколкото представения въпрос се отнася до правилата относно конкуренцията, които се прилагат по отношение на предприятията, Съдът не счита, че има достатъчно информация, която да му даде възможност да даде насоки по отношение на определянето на съответния пазар или пазари, които са включени в главното производство. Решението, с което се препраща, по същия начин не разкрива ясно характера и броя на предприятията, действащи на обсъждания пазар или пазари. Освен това, предоставената от националния съд информация не дава възможност на Съда да постанови информирано решение що се отнася до съществуването и размера на търговията между държавите-членки или що се отнася до възможността такава търговия да бъде повлияна от правилата за избор на спортисти по джудо.

37. Следователно, трябва да се постанови, че решението, с което се препраща не съдържа достатъчно информация, с което да удовлетворява изискванията на точки 30 и 31 от настоящето решение относно правилата за конкуренцията.

38. Доколкото се отнася до представения въпрос по дело C-51/96, определението за препращане по същия начин не съдържа подробности, които да дадат възможност на Съда постанови информирано решение относно тълкуването на правилата на конкуренцията, които се прилагат по отношение на предприятията. От друга страна, формулираната в това определение информация, допълнена доколкото е необходимо с подробности, съдържащи се в писмените становища, представени съгласно член 20 от Статута на Съда на ЕО и в доклада по делото, заедно с информацията, съдържаща се в решението, с което се препраща по дело C-191/97, дава възможност на заинтересуваните страни да изградят становище за тълкуването на правилата относно свободното предоставяне на услуги и в достатъчна степен известява на Съда фактическото и правно положение, така че да му даде възможност да отговори ефективно на поставения въпрос.

39. Въпреки тяхното по-различно формулиране, предоставените въпроси по двете дела са по същество едни и същи и съответно не е необходимо да се представят допълнителни заключения по аргументите, с които определено се оспорва допустимостта на въпроса по дело C-51/96.

40. Следва, че Съдът трябва да отговори на представения въпрос до степен, който се отнася до тълкуването на разпоредбите на Договора относно свободното предоставяне на услуги. Въпреки това, въпросите са недопустими,

доколкото те се отнасят до тълкуването на разпоредбите относно конкуренцията, които се прилагат за предприятията..

Тълкуване на член 59 от Договора

41. В началото трябва да се припомни, че предвид целите на Общността, спортът е предмет на правото на Общността само доколкото представлява икономическа дейност по смисъла на член 2 от Договора (вж. Решения от 12 декември 1974 г., *Walrave и Koch*, 36/74, *Recueil*, стр. 1405, точка 4, и от 15 декември 1995 г., *Bosman*, C-415/93, *Recueil*, стр. I-4921, точка 73). Съдът също така признава, че спортните дейности са значителна социална важност в Общността (*Bosman*, точка 106).

42. Съдебната практика също така се поддържа от Спортната декларация (Декларация 29), приложена към Заключителния акт на Конференцията, приет от текста на Договора от Амстердам, който набляга на социалната значимост на спорта и призовава органите на Европейския съюз да обърнат специално внимание на особените характеристики на аматьорския спорт. По-специално, тази декларация е съвместима с упоменатата по-горе практика доколкото се отнася до ситуации, в които спорта представлява икономическа дейност.

43. Трябва да се припомни, че разпоредбите на Договора относно свободата на движение на хора не пречи на приемането на правила или практика, които да изключват чуждестранните играчи от определени състезания, поради причини, които нямат икономически характер, които не отнасят до определена черта и контекста на такива мачове по този начин представляват само спортен интерес, например като мачове между националните отбори на различни страни. Въпреки това, Съдът подчертава, че това ограничение в приложното поле на обсъжданите разпоредби трябва да остане ограничено до неговата присъща цел и не може да се очаква да изключва една цяла спортна дейност (вж. Решения от 14 юли 1976 г., *Donà*, 13/76, *Recueil*, стр. 1333, точки 14 - 15, и *Bosman*, упоменато по-горе, точки 76 - 127).

44. Обсъжданите в главното производство правила за избор не се отнасят до състезания между отбори или избрани състезатели от различни страни, състоящи се само от граждани на държавата, в които участва федерацията, която ги е избрала, такива като олимпийски игри или определени световни или европейски първенства, а се отнася до уговорено от националните федерации участие в определени други международни състезания на високо ниво за спортистите, които са членове на въпросната федерация, независимо от националността. Основното обстоятелство, че постигнатите от спортистите в тези състезания резултати се вземат предвид при определяне на това кои държави могат да посочат свои представители за олимпийските игри, не може да обоснове тези състезания като събития между национални отбори, които могат да попаднат извън приложното поле на правото на Общността.

45. LFJ по джудо твърди, по-специално, че спортните асоциации и федерации имат правото свободно да определят условията, с които се допуска до състезания, които засягат само спортистите аматьори.

46. В това отношение, е важно да се отбележи, че основния факт, че спортните асоциации или федерации едностранно определят своите членове като спортисти аматьори, сам по себе си не означава, че тези членове не извършват икономическа дейност по смисъла на член 2 от Договора.

47. Що се отнася до характера на въпросите разпоредби, от решенията *Walrave et Koch* (точки 17 - 18) и *Bosman* (точки 82 - 83), упоменати по-горе, става ясно, че разпоредбите на правото на Общността относно свободното движение на хора и услуги се прилагат не само по отношение на дейности, извършвани от държавни органи, но се простират и до правила от всякакъв друг характер, насочени да регулират по колективен начин възмездната трудова заетост, а не произлизащи от държавен орган. Премахването между държавите-членки на пречките за свободното движение на хора и предоставяне на услуги, би се компрометирало, ако премахването на държавните бариери би могло да се неутрализира от пречки, получени в резултат от упражняването, от страна на асоциациите или организациите, които не се управляват от публичното право, на тяхната правна автономия.

48. Следователно, Договорът и по-специално членове 59, 60 и 66 от него, могат да се прилагат по отношение на спортни дейности и по отношение на правилата, приети от спортните асоциации, които представляват обсъждания в главното производство вид.

49. С оглед на упоменатите по-горе заключения и противоречивите становища, изразени пред Съда, е важно да се провери дали дейността, извършвана от г-жа *Delière* може да представлява икономическа дейност по смисъла на член 2 от Договора, и по-специално дали представлява предоставяне на услуги по смисъла на член 59 от Договора.

50. В контекста на съдебното сътрудничество между националните съдилища и Съда, националният съд е този, който доказва и оценява фактите по делото (вж. по-специално Решение от 3 юни 1986 г., *Kempf*, 139/85, *Recueil*, стр. 1741, точка 12) и Съдът е този, който предоставя на националния съд такива насоки относно тълкуването, които могат да са необходими за решаването на спора (Решение от 22 май 1990 г., *Alimenta*, C-332/88, *Recueil*, стр. I-2077, точка 9).

51. В тази връзка, е важно първо да се отбележи, че решението, което препраща към дело C-191/97 се отнася между другото до предоставени финансови безвъзмездни помощи на основата на спортните резултати и договори за г-жа *Delière*, заявява пред Съда, и предоставя документи в подкрепа, че заради нейните спортни резултати е получила финансова безвъзмездна помощ от френскоговорящата белгийска общност и от белгийския между-федерален и олимпийски комитет, и че е била спонсорирана от банкова институция и от производител на автомобили.

52. На следващо място, що се отнася до концепцията за икономическите дейности и предоставянето на услуги по смисъла, съответно, на членове 2 и 59 от Договора трябва да се посочи, че тези концепции определят областта на приложение на една от фундаменталните свободи, гарантирани от Договора и, като такива, не могат да се тълкуват ограничително (вж. в този смисъл Решение от 23 март 1982 г., *Levin*, 53/81, *Recueil*, стр. 1035, точка 13).

53. Що се отнася по-специално до първата от тези концепции, според установената съдебна практика (Решения *Donà*, упоменато по-горе, точка 12, и от 5 октомври 1988 г., *Steymann*, 196/87, *Recueil*, стр. 6159, точка 10), извършването на дейност като заето лице или предоставянето на услуги срещу заплащане трябва да се разглежда като икономическа дейност по смисъла на член 2 от Договора.

54. Въпреки това, както Съдът е постановил по-специално в посочените по-горе Решения по дело *Levin* (точка 17) и по дело *Steymann* (точка 13), извършената работа трябва да бъде действителна и ефективна, а не такава, която се разглежда като чисто маловажна и второстепенна.

55. Що се отнася до предоставянето на услуги, съгласно от член 60, параграф 1, услугите не се разглеждат като услуги по смисъла на Договора, когато те обикновено се извършват срещу заплащане, доколкото не се регулират от разпоредбите, отнасящи се до движението на стоки, капитали и хора.

56. В тази връзка трябва да се заяви, че спортните дейности, и по-специално участието на спортистите от първите позиции на ранглистите в международните състезания, включват определен брой отделни, но не близко свързани, услуги, които могат да попаднат в приложното поле на член 59 от Договора, дори ако някои от тези услуги не се заплащат от тези, за които се извършват (вж. Решение от 26 април 1988 г., *Bond van Adverteerders* и други, 352/85, *Recueil*, стр. 2085, точка 16).

57. Например, организатор на подобно състезание може да предложи на спортистите възможност да включи тяхната спортна дейност в състезанието с други и, в същото време, спортистите, чрез участието си в състезанието, дават възможност на организатора да организира спортно събитие, което може да се посещава от публика, чието телевизионно излъчване може да се ретранслира и което може да заинтересува рекламодатели и спонсори. Освен това, спортистите осигуряват на техните спонсори публичност, на основата на която се спонсорира самата дейност.

58. Най-накрая, що се отнася до изразените възражения, представени на Съда, според които на първо място, следва да се припомни, че разпоредбите на Договора относно свободното предоставяне на услуги не се прилагат за дейностите, които са ограничени във всяко едно отношение в една държава-членка (вж. Решения от 9 септември 1999 г., *RI.SAN.*, C-108/98, непубликувано в *Recueil*, точка 23, и от 21 октомври 1999 г., *Jägerskiöld*, C-97/98, непубликувано в

Recueil, точка 42). Въпреки това, известна степен на неотносимост може да се появи по-специално от факта, че спортистът участва в състезание в държава-членка, различна от тази, в която се е установил.

59. Националният съд е този, който на основата на тези критерии за тълкуване, определя дали спортните дейности на г-жа Delière, и по-специално нейното участие в международните турнири, представляват икономическа дейност по смисъла на член 2 от Договора, и по-специално извършването на услуги по смисъла на член 59 от Договора.

60. Ако се предположи, че дейността на г-жа Delière може да се определи като извършване на услуги, е необходимо да се разглежда дали изборът на правилата, разглеждани в главното производство представляват ограничение на свободното предоставяне на услуги по смисъла на член 59 от Договора.

61. Трябва да се посочи, че в противоречие с правилата, които се прилагат по делото Vosman, правилата за избор, разглеждани в главното производство, не определят условията, регулиращи достъпът до пазара на труда от професионалните спортисти и не съдържа клауза за националност, ограничаваща броя на гражданите на другите държави-членки, които могат да участват в състезанието.

62. Освен това, г-жа Delière, белгийска гражданка, не оспорва, че избора, направен от LBJ, която не я избира за участие в турнира, е направен на основата на нейната националност.

63. В допълнение, както е упоменато в точка 44 от настоящото решение, тези правила за избор се отнасят не до турнир, чиято цел е да се определят национални отбори, които да се състезават един срещу друг, а турнир, в който след като са избрани веднъж, спортистите се състезават за себе си.

64. В този контекст, трябва само да се отбележи, че въпреки, че правилата за избор, като тези които се разглеждат в главното производство, неизбежно имат като резултат ограничаването на броя на участниците в турнира, такова ограничение е присъщо за международните спортни събития от високо ниво, които задължително включват определени правила за избор или критерии, които се приемат преди това. Следователно, такива правила не могат сами по себе си да се разглеждат като представляващи ограничение на свободното предоставяне на услуги, което е забранено с член 59 от Договора.

65. Освен това, приемането, за целите на международен спортен турнир, на система за селекция на участниците, трябва да се основава на голям брой съображения, които не са свързани с личното положение на никой от спортистите, такива като характера, организацията и финансирането на съответния спорт.

66. Въпреки, че системата за избор може да се окаже по-благоприятна за една категория спортисти, пред друга, само от този факт, не може да се направи заключение, че приемането на тази система представлява ограничение на свободното предоставяне на услуги.

67. Съответно, естествено отговорността да формулират подходящи правила и да направят селекция в съответствие с тях, пада върху съответните органи, такива като организатори на турнири, спортни федерации или професионални асоциации на спортисти.

68. В тази връзка, трябва да се признае, че прехвърлянето на такава задача на националните делегации, които обикновено имат необходимите познания и опит, е уговорка, приета в повечето спортни дисциплини, които се основават по принцип на съществуването на федерация във всяка страна. Освен това, трябва да се посочи, че разглежданите в главното производство правила за избор се прилагат и за състезания, организирани в Общността и за тези, които ще се състоят извън нея и включват граждани и на държавите-членки и на страни, които не са членки на Общността.

69. Следователно, отговорът на представените въпроси трябва да бъде, че правило, с което се изисква професионалните и полупрофесионални спортисти или лица, участващи в професионални или полупрофесионални дейности, да получат разрешение или да бъдат избрани от техните федерации за да могат да участват в международни спортни състезания от висок ранг, които не включват състезание между самите национални отбори, само по себе си, доколкото произтича от същинската нужда при организацията на такова състезание, не представлява ограничение на свободното предоставяне на услуги забранено с член 59 от Договора.

По съдебните разноски

70. Разходите, направени от белгийското, датското, германското, гръцкото, испанското, френското, италианското, холандското, австрийското, финландското, шведското и норвежкото правителство и от Комисията, за представяне на становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от Tribunal de Première Instance de Namur, с Определение от 16 февруари 1996 г. и с Решение от 14 май 1997 г., реши

Правило, с което се изисква професионалните и полупрофесионални спортисти или лица, участващи в професионални или полупрофесионални дейности, да получат разрешение или да бъдат избрани от техните федерации за да могат да участват в международни спортни състезания от висок ранг, които не включват състезание между самите национални отбори, само по себе си, доколкото произтича от същинската нужда при организацията на такова състезание, не представлява ограничение на свободното предоставяне на услуги, забранено от член 59 от Договора за ЕО (понастоящем, след изменение, член 49 от ЕО).

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 11 април 2000 година.

Подписи